HALLE

De Halse Christelijke Gemeenschap

sticht in 1858

een eigen

Nederlandse Hervormde Gemeente

Na de vernietiging van het kerkgebouw in 1945 wordt het nieuwe kerkgebouw in 1951 in gebruik genomen. Hiernaast de tekening van de in 1976/1977 gebouwde toren

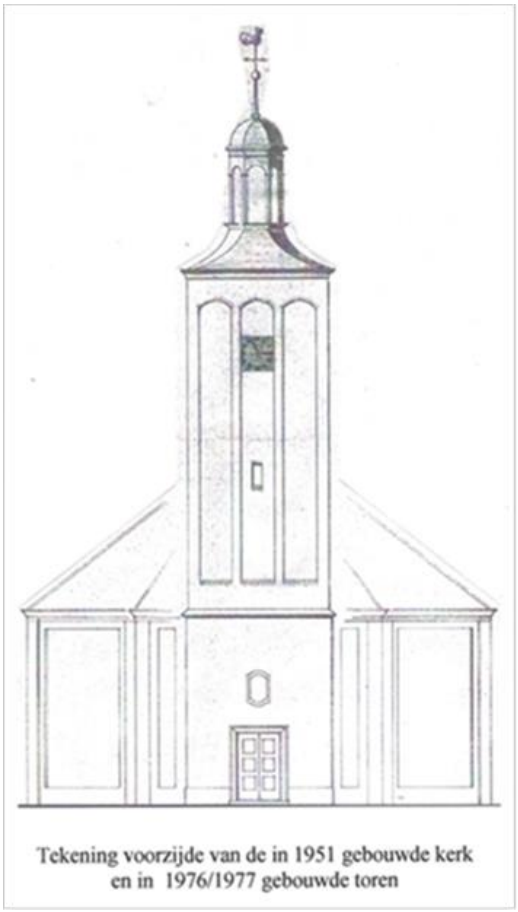

Tekening voorzijde van de in 1951 gebouwde kerk en in 1976/1977 gebouwde toren

HALSE KERK

DE STICHTING IN 1858

Nederlands Hervormde Gemeente Halle wordt zelfstandig[1]

De buurtschap Halle heeft zijn ontstaan te danken aan de Halschemarke. Dat is het gebied tussen Doetinchem, Varsseveld, Lichtenvoorde, Ruurlo en is gelijk een deel van Zelhem. De Halserug een lang gerekt hoger deel is het gebied voor de landbouw. Daar omheen liggen de erven, de boerderijen waarvan diverse al uit de dertiende- of veertiende eeuw dateren. Daarom heen weer de uitgestrekte heidevelden en veengebieden Erve Obelink is tussen de 14e en 19e eeuw het belangrijkste erf omdat de eigenaar daarvan tevens de erfmarkenrichter is. In verband met de opheffing van de Marke begin 19de eeuw worden de bestaande wegen door het markebestuur verbeterd alvorens de burgerlijke gemeente het beheer daarover gaat voeren. Zo ook de weg vanaf de Landeweer richting Varsseveld en over de Halserug tot de Obbink- en Essinkmark. Daar splitst de weg zich naar Bocholtseweg en Aaltenseweg.
Rond 1820/1830 worden vele wegen door de overheid aangepast en of verbeterd en zo ook de weg die over de enk loopt tot de grens van de Obbink- en Essinkmark. De gemeente Zelhem koopt van de Obbink- en Essinkmarkeigenaren een strook grond van circa 900 mtr lengte om de weg door te trekken richting Zelhem en dat wordt de hoofdverbinding Zelhem – Varsseveld. De eigenaren krijgen het pootrecht langs dat deel van de weg om er bomen te poten. Met dit laatste stuk weg-verbetering dat in 1842 wordt afgerond, krijgt Halle een sterkere ontwikkelingsmogelijkheid tot de buurtschap die het geworden is.

Van de kern Halle naar de kerk in het dorp Zelhem is bijna zes en naar Varsseveld bijna 5 km. Al eeuwen gaan de Hallenaren in Zelhem of Varsseveld naar de kerk. Iedere week die afstand lopen of met paard en wagen. Voor hen die aan de randen bij Ruurlo of Achter Sieuwent, (nu Mariënvelde) wonen, betekent dat meer dan anderhalf uur onderweg zijn. Zomer en winter. Door weer en wind over zandwegen en modderpaden. Voor een goede geloofsbeleving en een saam-horigheidsgevoel is dat geen aanbeveling en onder de geloofsgenoten in Halle groeit de wens naar een eigen kerk.
Door de groei van de bevolking, wordt ook Halle groter en in 1852 heeft de buurtschap Halle volgens een officiële telling 128 huizen met 707 inwoners, waarvan zich 625 Hervormd noemen.
Die steeds sterker wordende wens en de onderlinge gesprekken daarover zorgen ervoor dat eind 1851 een voorlopige commissie wordt gevormd die zich sterk wil maken voor een zelfstandige kerkelijke gemeente.
Met eigen kerkgebouw, met eigen pastorie, met eigen dominee!!!

Het begin

Op 28 januari 1852 zegt Ds. Van Sijll tijdens de kerkenraadsvergadering, dat twee Hallenaren, te weten landbouwer Bernardus Abrahams en onderwijzer Johannes Arnoldus Rooijakker bij hem zijn geweest om te praten over het vormen van een nieuwe gemeente. Daartoe was al een commissie gevormd met Abrahams als vicevoorzitter en Rooijakkers als secretaris. Beide mannen hebben er bij hem, Van Sijl, sterk op aangedrongen, het presidentschap van de commissie te aanvaarden. Die commissie wil in de eerste plaats fondsen inzamelen voor het bouwen van een kerk en een pastorie. Bij de burgemeester is al een aanvraag gedaan om in de gehele gemeente te mogen collecteren en zij hebben hem, Ds. Van Sijll, gevraagd hun zaak te willen aanbevelen.

Ds. Van Sijll betreurt het dat hij een deel van zijn gemeente zal moeten missen, maar wil desondanks in het belang van de zo ver verwijderde gemeenteleden doen, wat in zijn vermogen is en hij meent het lidmaatschap voor de commissie te moeten aannemen. Wanneer de Zelhemse kerkenraad dat laatste hoort, is die niet gelukkig met die toezegging.

Niet blij

De Zelhemse kerkenraad is ook niet blij met een mogelijke afsplitsing. Het betekent minder leden en daardoor minder inkomsten. Het 'meegeven van fondsen' komt al helemaal niet aan de orde, omdat het om een 'vrijwillige afscheiding' gaat. Ook, zegt men, gaat het grootste deel van de Hallenaren in Varsseveld naar de kerk, waardoor Zelhem ook nu al veel liefdegaven in de collectes mist, maar wel de behoeftigen in Halle moet ondersteunen. Ook de verhuur van banken aan Hallenaren komt dan te vervallen, wat weer voor de kerkfondsen een inkomstenderving is.

Daarbij komt ook nog dat de pastorie in Zelhem dringend nodig vernieuwd moet worden. Men is al lange tijd bezig een nieuwe pastorie te realiseren, maar ook daar zijn nog helemaal geen fondsen voor beschikbaar.
Inmiddels is er onder de Hallenaren wel een collecte gehouden die ƒ.911- heeft opgebracht. Daarbij nog te rekenen de toegezegde arbeid ter waarde van ƒ.90- en het aanbod de bouwmaterialen gratis aan te voeren.

De Classis
De vraag van Halle wordt aan de Classicale Vergadering in Zutphen voorgelegd. De hierboven vermelde argumenten vóór en tegen worden aangevoerd. Op zondag 12 april 1852, na de kerkdienst, vergadert de kerkenraad naar aanleiding van het van de Classis ontvangen antwoord. Zelhem moet een schriftelijke verklaring afgeven dat zij akkoord gaat met een afsplitsing. Na stemming blijkt dat Hesselink en Wolsink blanko stemmen; Obelink tegen is; Berkelaar is niet tegen, mits; Ruesink en Bel willen eerst meer informatie. Het antwoord aan Halle wordt uitgesteld, totdat de gedachten van alle leden bekend zijn.
Ook het wantrouwen tegen Ds. Van Sijll in verband met zijn willen toetreden tot de commissie als president komt in die kerkenraadsvergadering weer ter sprake. 'Zich terugtrekken' is het parool. En hij zal het contact met de commissie over de afsplitsing aan de broeders moeten overlaten tot het geschokte vertrouwen weer is hersteld.

De voorlopige commissie heeft natuurlijk gehoord dat er vergaderd is en wil wel eens een antwoord dat er maar niet komt. Reden om op 27 april 1852 weer te schrijven. Dezelfde brief gaat met een aantekening van Ds. Van Sijll terug naar Halle. Hij heeft onderaan de brief geschreven, dat de kerkenraad gemengde gevoelens heeft. Het merendeel is niet tegen, tenzij……., en dat menige bewoner van Halle wenst dat de commissie niet verder zal gaan met het afsplitsen, tot verzelfstandiging van Halle.

Uiteraard schrijft Halle 9 mei terug. Men betreurt het besluit van de kerkenraad. De commissie heeft nooit de belangen van de gemeente aan de kerkenraad toevertrouwd, willen schaden. Zij verklaren plechtig dat ook nooit te zullen doen. Wat betreft de woorden 'menige inwoner van Halle' enz. moet gezegd worden, dat er een algemene bijeenkomst van de gezinshoofden is geweest en dat maar weinigen zijn weggebleven, wat ook blijkt uit de ruime collecte-inschrijving.

Onwillig
De onwilligheid van Zelhem loopt hoog op.
De Classis adviseert 24 november 1852[2] dat:
- De commissie zich moet verzekeren van een kapitaal van ƒ.6000- voor de bouw van een kerk en een pastorie.
- Dat mannen met veel invloed in de commissie zitting moeten nemen.
- Dat naar de voornaamste plaatsen in Gelderland brieven moeten gaan om fondsen te werven.

Begin december 1852 wil de commissie weer een gesprek met Ds. Van Sijll. Die reageert dat de commissie bij hem thuis welkom is, behalve één lid, op wie hij zeer boos is! Hij denkt wel dat het gesprek vruchteloos zal blijven omdat er geen vertrouwen en toegenegenheid is. Net voor het nieuwe jaar zal beginnen, gaat er van Halle een brief naar Ds. Van Sijll. Men vindt het spijtig dat hij niet in de vergadering aanwezig is geweest. Men weet dat er onenigheid was tussen hem en de vorige commissie. Die zal tekort geschoten zijn en de nieuw gevormde commissie wil het vertrouwen graag herstellen. Ook wil de commissie alles doen wat in haar vermogen ligt om zijn woning (=pastorie in Zelhem) te doen herstellen. De brief is ondertekend door de nieuwe commissieleden, te weten: Ds. A.H. van der Hoeve (Keppel), Ds. B.J. Westerbeek van Eerten (Varsseveld), B. Abrahams, D.W. Vos, G.M. Wolsink, G.J. te Mebel, L. Veenink, J.A. Rooijakkers, H. Wassink en Tengbergen. En, (later toegevoegd) Ds. H.H.M. Horst uit Angerlo.

Die brief helpt.
Begin februari 1853 is er een gesprek van de nieuwe commissie met Ds. Van Sijll. De laatste erkent de rechtmatigheid van Halle en wil nu ook meewerken. Er blijven echter een aantal bezwaren. Ten eerste het commissielid waartegen hij bezwaren heeft en ten tweede de 'verklaring' van Halle. Die is onvoldoende. Het gaat dan om de rechten die Halle eventueel zou willen- en kunnen claimen van Zelhem ten aanzien van kerkelijke- en diaconale fondsen. Die verklaring is voor de commissie geen probleem. Zij hebben geen behoefte een beroep te doen op de fondsen van Zelhem. Ook is er een brief van onderwijzer Rooijakkers waarin hij verklaart dat de kerkenraad van Zelhem de vrijheid heeft zoveel kinderen van onvermogende ouders naar zijn school toe te

sturen als zij nodig vinden. Zij zullen bij hem gratis het onderwijs mogen volgen. Verder wordt afgesproken dat Ds. Van Sijll de wettige predikant voor Halle zal zijn, totdat er een predikant is beroepen en benoemd.
De daarna opgestelde verklaring blijft voor Zelhem een heikel punt. Zelhem blijft wantrouwend. Stel dat een nieuw wettig kerkbestuur anders denkt dan de commissie!

In mei 1854 vraagt de commissie aan de Classis Zutphen ook een subsidie van ƒ.6344,80 voor de bouw van een kerk en pastorie. En in maart 1855 nog eens een subsidie van ƒ.1600- voor het traktementfonds.

Zelhem buiten spel gezet?
Halle wendt zich tenslotte (ten einde raad?) tot de Classis en die schrijft 2 oktober 1855 een brief en wil vóór 9 oktober een reactie van Zelhem. Het aardige is, dat de brief bij de burgemeester is bezorgd en hij die per vergissing, schrijft hij, heeft geopend. En die toen bij de predikant heeft gebracht. Pas op 7 oktober kan er vergaderd worden. De kerkenraad heeft geen bezwaren tegen een zelfstandig Halle. Wel is men nog steeds bang dat een deel van de kerkelijke- en diaconale fondsen afgestaan moet worden. Het is een vrijwillig vertrek, dus heeft men geen rechten! Men wil een verklaring zoals in februari 1853 afgesproken.

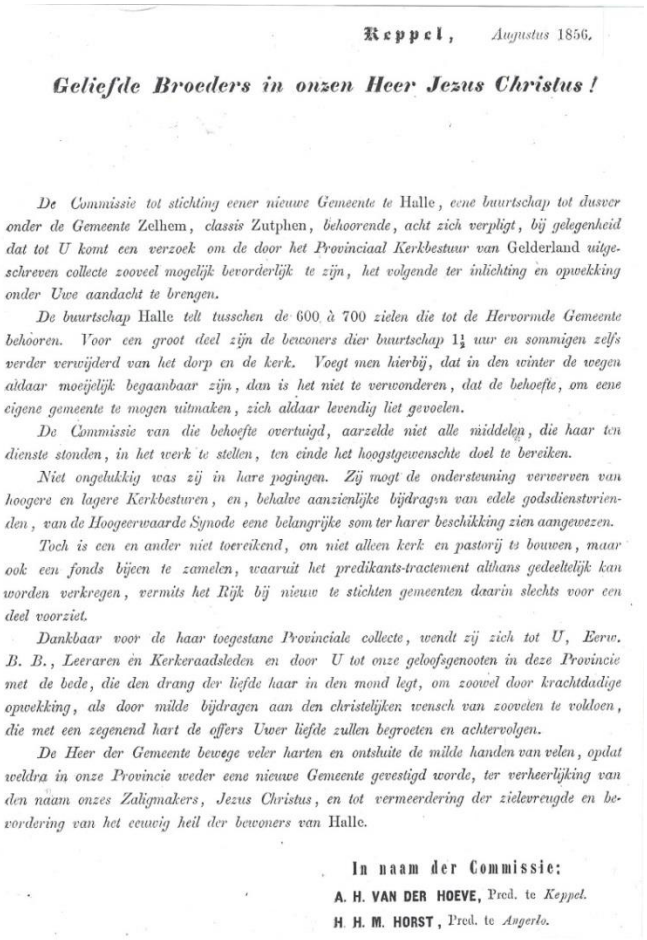

Keppel, *Augustus* 1856.

Geliefde Broeders in onzen Heer Jezus Christus!

De Commissie tot stichting eener nieuwe Gemeente te Halle, *eene buurtschap tot dusver onder de Gemeente* Zelhem, *classis* Zutphen, *behoorende, acht zich verpligt, bij gelegenheid dat tot U komt een verzoek om de door het Provinciaal Kerkbestuur van* Gelderland *uitgeschreven collecte zooveel mogelijk bevorderlijk te zijn, het volgende ter inlichting en opwekking onder Uwe aandacht te brengen.*

De buurtschap Halle *telt tusschen de 600 à 700 zielen die tot de Hervormde Gemeente behooren. Voor een groot deel zijn de bewoners dier buurtschap 1½ uur en sommigen zelfs verder verwijderd van het dorp en de kerk. Voegt men hierbij, dat in den winter de wegen aldaar moeijelijk begaanbaar zijn, dan is het niet te verwonderen, dat de behoefte, om eene eigene gemeente te mogen uitmaken, zich aldaar levendig liet gevoelen.*

De Commissie van die behoefte overtuigd, aarzelde niet alle middelen, die haar ten dienste stonden, in het werk te stellen, ten einde het hoogstgewenschte doel te bereiken.

Niet ongelukkig was zij in hare pogingen. Zij mogt de ondersteuning verwerven van hoogere en lagere Kerkbesturen, en, behalve aanzienlijke bijdragen van edele godsdienstvrienden, van de Hoogeerwaarde Synode eene belangrijke som ter harer beschikking zien aangewezen.

Toch is een en ander niet toereikend, om niet alleen kerk en pastorij te bouwen, maar ook een fonds bijeen te zamelen, waaruit het predikants-tractement althans gedeeltelijk kan worden verkregen, vermits het Rijk bij nieuw te stichten gemeenten daarin slechts voor een deel voorziet.

Dankbaar voor de haar toegestane Provinciale collecte, wendt zij zich tot U, Eerw. B. B., Leeraren en Kerkeraadsleden en door U tot onze geloofsgenooten in deze Provincie met de bede, die den drang der liefde haar in den mond legt, om zoowel door krachtdadige opwekking, als door milde bijdragen aan den christelijken wensch van zooveelen te voldoen, die met een zegenend hart de offers Uwer liefde zullen begroeten en achtervolgen.

De Heer der Gemeente bewege veler harten en ontsluite de milde handen van velen, opdat weldra in onze Provincie weder eene nieuwe Gemeente gevestigd worde, ter verheerlijking van den naam onzes Zaligmakers, Jezus Christus, en tot vermeerdering der zielevreugde en bevordering van het eeuwig heil der bewoners van Halle.

In naam der Commissie:
A. H. VAN DER HOEVE, Pred. te *Keppel.*
H. H. M. HORST, Pred. te *Angerlo.*

Is Zelhem buitenspel gezet door de Classis?

Halle krijgt van de Classis het groene licht verder te gaan!

De Classis gaat tenminste over tot het organiseren van een collecte bij de Gelderse gemeenten om de bouw van een kerk en pastorie te financieren. Ook Zelhem krijgt 30 augustus 1856 die vraag van de Classis voorgelegd met de bemerking dat het bedrag aan de Classis moet worden overgemaakt. De opbrengst van de collecte in de Zelhemse kerk wordt ƒ.13,15. Een bedrag dat ongeveer gelijk ligt in verhouding tot andere collectes en bijdragen in Zelhem t.b.v. noodlijdende gemeenten. Niet zo'n royaal gebaar van Zelhem. Het totaal in de Classis gecollecteerde bedrag is voldoende om een start te maken. De kerk en de pastorie kunnen worden aanbesteed. Ook kan een fonds van ƒ.5000 worden gevormd waaruit een deel van het traktement voor de te beroepen predikant kan worden betaald. Dat is een verplichting die door de Classis is opgelegd om zogenoemde handopening te krijgen, een predikant te beroepen.

Dan blijft het stil. Tot februari 1858 staat niets in de notulenboeken. Dan volgt de zin: *Genomen informatie betreffende een eventuele afscheiding van Halle zijn in vertrouwen aan de broeders medegedeeld.* Niet meer en niet minder. Welke informatie is dat geweest?
De bedelbrief naar de omliggende gemeenten voor steun aan Halle

De eindfase
De eindfase komt in zicht. Op 13 oktober 1858 wordt door de Zelhemse kerkenraad vergaderd over diverse onderwerpen betreffende Halle.
Blijkbaar heeft de Classis buiten Zelhem om bepaald, dat de Zelhemse diaconie fondsen moet afstaan aan Halle omdat in Halle bedeelden zijn die Zelhem niet meer hoeft te onderhouden.

Zelhem heeft een opgave moeten doen. Nu bevreemdt het de kerkenraad dat de Classis toch een deel van de diaconale fondsen aan Halle wil toedelen. Dat was toch niet volgens de afspraak van februari 1852, nog wel ondertekend door de commissieleden?
De Classis, het hogere orgaan, heeft beslist en de kerkenraad besluit *grootmoedig, zodat de Classis niet zal twijfelen aan de billijkheid van de tegenwoordige kerkenraad, enkele grondstukken van de diaconie af te staan.* Het worden de percelen sectie D-125, het Winkelstuk van 34 roeden met in 1858 een opbrengst van ƒ.28- Dan de percelen sectie C-5, 6, 7 en 8 tezamen 1.72.60 ha. Het is een daghuurderswoning voor de tijd van zes jaar verhuurd aan Gert Jan Vruggink voor ƒ.20- per jaar, waarbij nog behoort de heide sectie B-471 en B-472 tezamen 5 roeden en 20 ellen. Perceel sectie C-1260 is schaddengrond groot 3.47.80 ha. Dit perceel levert jaarlijks aan brandstof ca. ƒ.20- op.
De kerkenraad twijfelt er niet aan, dat de diaconie van Halle dat als geschenk zal willen aannemen, schrijft de notulist er fijntjes bij.

De in het notulenboek vermelde bedeelden zijn: Hendrik Berendsen; Anna Hoeve; Johanna Bussink; Jan Hengeveld; Dirk Wessels; Derk te Loo; Arnoldus Wolsink; Dirk Jan te Stroete en Derk Jan Weenink met hun gezinnen. Tezamen 25 personen. Voor de eerst genoemden een tegemoetkoming van ƒ.46- in de huishouding, kamerpacht of kostgeld. De overigen als ook nog aan twee eerstgenoemden aan koren of levensmiddelen in het laatste jaar ongeveer ƒ.30- Totaal ƒ.76-.
Het traktement voor de te beroepen predikant wordt ƒ.700- met vrij wonen, waarvan ƒ.450- als rijks traktement, zodat de gemeente nog ƒ.250- moet opbrengen. Dat komt dan voor het grootste deel uit de rentebaten van het fonds van ƒ.5000-.

Eindelijk zelfstandig
De koninklijke goedkeuring tot zelfstandige Nederlands Hervormde Gemeente is gedateerd op 5 juli 1858.

De kerkelijke grensscheiding (geografisch) is ministriëel 17 juli 1858 goedgekeurd.

De eerstesteenlegging voor de eigen kerk is op 18 juni 1857.
De inwijding van de kerk met circa 350 plaatsen is op 27 juni 1858.

De eerste kerkenraad
De eerste kerkenraadsvergadering is op 8 augustus 1858.
Ds. Van Sijll is consulent en de kerkenraadsleden zijn:

Ouderlingen:	Dirk Willem Vos *5.4.1800.
	Gerhardus Martinus Wolsink *9.1.1820.
Diakenen:	Gerrit Jan te Mebel *13.2.1808.
	Jan Bernard Abrahams *8.6.1832.
Kerkvoogden:	Jacobus Christoffel Horsting *20.4.1804.
	Derk Nijenhuis *12.9.1808.
	Derk Willem Wolsink *11.9.1808.
Notabelen:	Derk Hendrik Wolsink *6.6.1822
	Jan Abbink *17.12.1820.
	Lammert Veenink 1.4.1819.
	Gerrit Barink 5.1.1814.

De luidklok
De luidklok die in 1858 in het torentje van de Hervormde kerk in Halle is komen te hangen, is een geschenk van de Nederlands Hervormde Gemeente Dinxperlo.

De redenen van die schenking zijn onbekend. Een kist met een deel van het Dinxperlose kerkarchief is tijdens de oorlogshandelingen in 1945 verloren gegaan. En in de Halse kerkarchieven ontbreekt het notulenboek over de periode 1852-1858.

Het is een klokje met een hoogte van 35 cm, daarboven de ophanging in de vorm van een kroon van 9 cm. Aan de onderzijde een doorsnede van 46 cm. Bovenlangs een versiering met ranken circa 3 cm breed.

Daaronder de tekst:

> BY DE INTREDE VAN DEN EERSTEN VERKONDIGER VAN GODS WOORD WERD OOK MYN GELUID HET EERST IN DE GEMEENTE HAL GEHOORD. 'T WAS 14 NOVEMBER 1858. ME FECIT G.T. V. HEUVEL DINXPERLO

Dan weer een versiering van circa 2 cm. Onderaan eerst drie opgelegde rillen en bijna op de onderrand twee opgelegde rillen.
De letters van de tekst zijn als het ware als losse blokjes in de mal geplaatst en in de klok meegegoten.

Enkele opmerkingen
HAL was vroeger vaak spreektaal voor de buurtschap Halle.
De datum van 14 november 1858 valt op een zondag en moet daarmee de intrededatum van Ds. Van der Hoeve zijn geweest.

ME FECIT is latijn voor *Maakte mij* en dat is dan Gerardus

Het zorgvuldig bewaard gebleven klokje hangt nu in het portaal van de toren als blijvende herinnering.

De klokkengieter Theodorus van den Heuvel.
Gerardus Theodorus van den Heuvel. Geboren Dinxperlo 4 januari 1810, In de doopakten van hemzelf en later is het altijd V*an den* Heuvel. Mogelijk heeft hij de letter 'D' van 'de' weggelaten wegens ruimtegebrek. Zijn beroep is volgens het bevolkingsregister koperslager. Maar ook klokkengieter. In 1826 gaat hij naar klokkengieter Korthaus in Werth om het vak te leren. In 1840 keert hij Diverse klokken[3] in de regio dragen zijn naam. Onder andere in Bathmen, Bocholt, Borne, Eibergen, Groenlo, Haarlo, Halle, Holten.
Wel een bijzonderheid, zo'n Achterhoekse klokkengieter.

Nog twee herinneringen van toen

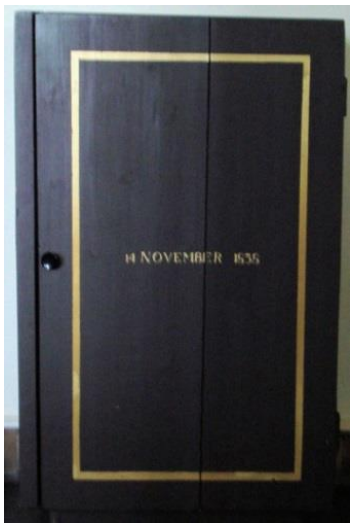

Twee historische voorwerpen.
Een houten kastje
H 92, B 55, D 37 cm

En een zware plaatstalen collectekist H 25/32 B 50, D 22 cm.

In 1984 zijn beide opgeknapt en zijn de data erop gezet om daarmee de begindata te markeren. Ze kunnen evengoed uit een iets latere tijd stammen… aldus insiders.

Eerste predikant
Vanaf juli 1858 is de Zelhemse Dominee Van Sijll consulent voor Halle.
Johannes Nicolaas van der Hoeve, kandidaat, theologische opleiding in Utrecht wordt beroepen. Hij is de eerste predikant en vestigt zich in november 1858 in de nieuw gebouwde pastorie in Halle en doet 14 november intrede. Hij is de zoon van Ds. A.H. van der Hoeve, predikant in Laag Keppel die in de commissie heeft gezeten. Johannes Nicolaas van der Hoeve *Gendringen 15.4.1833 is getrouwd met Marie Anne Barkeij *Leiden 17.3.1836. Zij krijgen in Halle twee kinderen. Anne Antoinette *5.8.1859 die op 25.2.1860 overlijdt en Adriaan Hendrik *16-5- 1861 die op 30.10 1861 overlijdt. Wel heel erg triest! Het gezin vertrekt na een eervol ontslag op 1 oktober 1865. Waarheen is niet vermeld in de boeken en ook niet in het bevolkingsregister van de gemeente Zelhem. Eerst in 1870 wordt hij weer als predikant bevestigd in Groesbeek. Het is zeer goed mogelijk dat het overlijden van hun twee zeer jonge kinderen vader en moeder Van der Hoeve zo heeft aangegrepen, dat het vervullen van het Ambt hem onmogelijk werd en hij een rustpauze nodig heeft ingelast.

Vergeten over te schrijven?
Het is 11 november 1875. Zeventien jaar na dato! Er komt een verzoek van Halle bij de Zelhemse kerkenraad binnen. De grondschenking van 1858 moet kadastraal nog worden aangepast en worden overgeschreven in het kadaster op naam van Halle. Blijkbaar heeft de Halse diaconie wel de revenuen, maar stond die grond nog altijd kadastraal als eigendom op naam van de Zelhemse diaconie. Met de percelen sectie C-5, 6, 7 en 8 is een vergissing begaan, zeggen dan de Zelhemse diakenen en Halle had in 1858 kunnen protesteren. Boesveld, getrouwd met ene Nijman heeft op genoemde percelen gewoond. Boesveld was behoeftig en heeft die gronden aan de diaconie overgedragen, terwijl die gronden aan de kinderen Nijman behoorden en zij hebben die percelen verkocht aan Vruggink die er al in 1858 en nu nóg woont. Een en ander is te lang geleden om dat allemaal te onderzoeken. Halle wil nu een aantal percelen en wel de sectienummers B-1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1466, 1467, 1468, 1469. Ook daar kleven een aantal problemen aan. Sommige zijn van de diaconie, andere behoren aan anderen. Uiteindelijk is een nalatigheid na vele jaren toch opgelost.

1929 uitbreiding

De gemeente groeit. Het zielental is de laatste vijftig jaar verdubbeld. In 1928 staan 220 huisgezinnen ingeschreven. Zijn er 46 plaatsen aan niet-Hallenaren verhuurd. Bij huisbezoek horen predikant en ambtsdragers dat men niet naar de kerk gaat omdat er geen plaatsen zijn. Het voorstel om geen plaatsen meer te verhuren vindt geen bijval. Bang als men is inkomsten te derven. Verhoging van de hoofdelijke omslag zou weer leden kunnen kosten. Uiteindelijk besluit men tot uitbreiding. Weer mét verhuur, maar dan wel tegen vijf gulden per plaats in plaats van de gebruikelijke drie of vier gulden. Bouwkundig bureau De Graafschap maakt een plan voor honderd plaatsen, en meer ruimte voor de preekstoel. De uiteindelijke verbouwing is een afbraak van de bestaande consistorie en aanbouw van een grotere ruimte te gebruiken als consistorie en catechisatieruimte. Het krantenverslag maakt tenminste melding van de ingebruikneming op 17 juni 1930 van het vergrote gebouw waaraan een nieuw catechisatielokaal is toegevoegd. De totale kosten bedragen ƒ. 6200- en aan vrijwillige bijdragen is ƒ. 3600- binnen gekomen.

Het bord over de Stichting van de kerkgemeenschap

Dit bord dat in de huidige kerk aan de oostgevel hangt heeft eerder in de voorgaande kerk gehangen. Bij navraag bij diverse personen over de oorsprong en datering is het vrijwel zeker dat het ook in de oude kerk heeft gehangen. De datering blijft lastig vast te stellen. Gelet op het lettertype kan het 1858 zijn, maar kan het ook van na de vergroting van het gebouw in 1930 dateren. Bij de kerkverwoesting in 1945 is het gespaard gebleven en heeft het na herbouw van de nieuwe kerk tot 1984 heeft het een zwervend bestaan geleid en heeft met het luidklokje lang onder in de toren gestaan.
In 1984 is het bord na het aanbrengen van een nieuwe lijst, gemaakt door Bernard Buunk Johan Winkelhorst uit Heelweg in de kerk tussen de andere tekstborden gehangen.
De maatvoering is H ca 350cm br 120cm.

De tekst op het bord luidt:
Namen van de leden der commissie
tot stichting der Hervormde Gemeente te Halle
A.H. van der Hoeve predikant te Keppel voorzitter
H. H. M. Horst predikant te Angerlo secretaris
Van Ebbenhorst Tengbergen notaris te Zelhem thesaurier
J.A. Rooijakker onderwijzer te Halle 2de secretaris
B.J. Westerbeek van Eerten predikant te Doetinchem
J..A. Rutgers predikant te Varseveld.en te Halle
B. Abrahams, D.W. Vos, G.M. Wolsink,
L. Veenink, H. Wassink, G.J. te Mebel

De eerste steen gelegd door de predikanten
A.H. van der Hoeve en H.H.M. Horstop den 18den Junij 1857
Toewijding van de kerk aan den Heer der Gemeente op den 27 junij 1858 door de predikanten

A.H. van der Hoeve en H.H.M. Horst
Inleiding van den eersten leraar in de gemeente
J.N. van der Hoeve, door zijnen vader A.H. van der Hoeven
den 14den november 1858

Een nieuw orgel

Voor een nieuwe gemeente is het moeilijk direct een kerkorgel te kopen. Op 31 mei 1927 wordt een orgelcommissie in leven geroepen om geld bijeen te krijgen voor een pijporgel. Men denkt dat 1933 haalbaar moet zijn. Dan heeft Halle 75 jaar een kerk. Verder wordt vermeld dat het aanwezige orgel een Frans harmonium is, dat nodig gerepareerd moet worden en dat laat men ook doen. Slechts enkele maanden na de vergroting van het gebouw met een catechisatielokaal kan het pijporgel al besteld worden. In februari 1931 is er sprake van een contract met de Vereenigde Kerkorgelfabrieken in Soestdijk[4]. Zij leveren en plaatsen een gebruikt orgel voor f. 1695-. Op 24 maart 1931 kan het in gebruik worden genomen.

Het is een 'rein' (=geheel) pneumatisch orgel met de volgen-de dispositie:

	Prestant	8'
	Bourdon	16'
	Viola di Gamba	8'
	Celeste	8'
	Melofoon	4'
	Woudfluit	2'
Pedaal:	Subbas	16'(transmissie van de Bourdon)
	Tremulant en de gebruikelijke koppelingen.	

In 1937 zijn er klachten over het orgel. Een deskundige constateerde 'doorspraak' in de windlade waardoor er aanzienlijke ontstemmingen ontstonden. Door welke orgelmaker de klachten zijn verholpen, wordt niet vermeld. We mogen aannemen dat dit orgel tot aan het bombardement in Maart 1945 dienst heeft gedaan.

De verwoesting in 1945

Het is Maart 1945. Wereldoorlog II is nog niet ten einde. De geallieerde legers naderen Halle vanuit Heelweg en Varsseveld richting Zelhem. Ook het kerkgebouw ontkomt niet aan het geweld.
Wanneer de kerkenraad op 28 maart 1945 vergadert, noteert de scriba in het notulenboek slechts: *De voorzitter memoreert de benauwde en angstige 24ste maart waarop ook ons kerkgebouw ten prooi viel aan oorlogsgeweld. Geen doden, wel drie gewonden.*
Een summiere vermelding.

Van het kerkgebouw bleef alleen het catechisatielokaal met consistorie in redelijke staat over.
De oorzaak van het bombardement ligt volgens G.J. (Gert) Nijhof in het feit dat in het naastgelegen café Nijhof van zijn vader, Duitse generaals dineerden. De geallieeerden werden getipt door de ondergrondse. De Duitsers waren echter al weg voordat het bombardement aan het begin van de avond plaats vond en het kerkgebouw verwoestte. Ook enkele panden aan de zuidoostzijde van de kerk werden vernietigd. Café Nijhof werd niet geraakt.
Tijdens de volgende vergadering van de kerkenraad die eerst op 10 oktober 1945 wordt gehouden pleit de Halse predikant Harzheim ervoor de kerk op een andere plaats op te bouwen en het restant van het huidige catechisatie- en consistoriegebouw te gebruiken als verenigingsgebouw. Ook is er nog even de gedachte de vernielde kerk van boven dicht te maken om tijdelijk te kunnen gebruiken. Dat gaat niet door. Te slecht en te gevaarlijk. Vanaf 4 april worden de zondagse

diensten in zaal Nijhof, de naaste buur aan de Dorpsstraat, gehouden en dat blijft tot het nieuwe kerkgebouw in gebruik kan worden genomen.

Het vervolg:
Uiteraard moet er weer een kerkgebouw komen. Op voorstel van de Bouw- en Restauratiecommissie van de landelijke Hervormde Kerk wordt in het najaar 1945 het architectenbureau Zandstra, Giesen en Sijmons in Amsterdam gevraagd een plan te maken.
Hun voorstel, in augustus door architect Karel Sijmons gepresenteerd, is het kerkgebouw meer naar achteren te plaatsen, zodat voor de kerk een plein kan komen. De nog gespaard gebleven consistorie moet dan wel vervallen. De landelijke bouw- en restauratiecommissie van de Hervormde Kerk vindt het een mooie kerk en heeft geen bezwaren tegen het plan. Het oude kerkgebouw met circa 350 plaatsen was veel te klein. Het is een ontwerp voor 500 plaatsen geworden en op de galerij zijn nog eens 150 plaatsen mogelijk, zoals de kerkenraad zich voorstelt. De bouwkosten exclusief toren en consistorie worden door de architect geraamd op ƒ. 300.000-
De rijksbijdrage wordt maximaal 75% van de werkelijke bouwkosten, gebaseerd op een gebouw dat overeenkomt met het aantal zitplaatsen van het verwoeste gebouw. Na veel rekenwerk wordt de verwoeste kerk getaxeerd, gerekend naar de bouwkosten in 1945 op ƒ.153.500. Tegen 75% wordt de bijdrage voor de herbouw maximaal ƒ.115.125. Dat afgezet tegen de nieuwbouwkosten van ƒ.300.000- wordt de nieuwbouw onbetaalbaar.

De bouw
De gehele kerkenraad vraagt zich af of de plannen kunnen doorgaan. En de bouw- en restauratiecommissie van de landelijke Hervormde Kerk meent dat de bouwkosten voor de gemeente de draagkracht verre te boven gaan. Zij geven in november 1947 de bouwcommissie in overweging toch maar een kerk met 350 plaatsen te ontwerpen met de mogelijkheid die later uit te breiden. Uiteindelijk kiest de bouwcommissie voor 400 zitplaatsen.

In Augustus 1948 kan de aanbesteding plaats vinden. D.J. Duitshof, aannemer in Halle is de laagste inschrijver met ƒ.134.428. De kerkenraad en kerkvoogden moeten 'ja' zeggen, maar alles met elkaar moet de kerkelijke gemeente toch nog zo'n ƒ.60.000- bijpassen vanwege het groter aantal zitplaatsen en daardoor grotere inhoud van het gebouw, centrale verwarming, architectkosten enz. enz. De architect vraagt in maart 1949 een reactie. Hij kan zich voorstellen, dat het geld bij elkaar gesprokkeld moet worden, maar wil toch wel weten waar hij aan toe is.
Wanneer eindelijk in oktober 1949 de bouw van start kan gaan, schrijft de aannemer dat hij het werk voor de gegeven aanneemprijs niet kan bouwen. Meer- en minderwerk, prijsstijgingen tussen de data van opgave en uitvoering enz. Een nauwkeurige berekening geeft aan, dat de bouwkosten met ƒ. 2351,12 zullen stijgen, zodat de aanneemsom daarmee verhoogd wordt.
De uiteindelijke bouwkosten zijn gekomen op ƒ. 176.575-

Op 8 oktober kan voor het eerst in de nieuwe consistorie vergaderd worden.

Inwijding
De inwijding is op zaterdag 15 december 1951
De eerste dienst op zondag 16 december 1951

Het nieuwe kerkgebouw

Het nieuwe kerkgebouw nog zonder toren.
Wel met een provisorische klokkenstoel voor de bewaard gebleven klok

Bijzondere vormgeving exterieur en interieur

Wie nu, anno 2005 de kerk aanschouwt, ziet als leek een gewoon, min of meer tijdloos kerkgebouw. Het interieur doet vermoeden, dat het al een oude kerk is. De kerkruimte binnenkomend lijkt het door de twee rijen pilaren een drie-beukige kerk. De bankopstelling is langs de rechter lange zijgevel amfitheatersgewijs geplaatst. Vuren hout, creme geschilderd. Daar tegenover voor- en tussen de linker rij pilaren de kansel, wit geschilderd met een iets verhoogd liturgisch centrum. Links en rechts ambtsdragersbanken in oudeiken met daartussen de liturgischetafel, creme geschilderd.

In een apart hoofdstukje aan het eind van dit boekje zal nader op de ideeën van de architect worden ingegaan.

Het orgel

Van het orgel uit 1931 zijn na het bombardement nog wel delen overgebleven. En ze worden zorgvuldig bewaard, voor het geval dat het nog bruikbaar is voor een nieuw orgel …
Voor dat nieuwe pijporgel is in 1950 nog geen geld beschikbaar, maar de architect tekent wel in overleg met orgelbouwer D.A. Flentrop[5]. een kas en het orgelfront. De kas zal worden gemaakt door de gebroeders Vrieze in Varsseveld. Besloten wordt dat bij de ingebruikname van het kerkgebouw de orgelkas voorzien is van de frontpijpen. Flentrop vervaardigde en plaatste die roodkoperen[6] frontpijpen voor een bedrag van f. 1.420.-Het lijkt dan alsof een orgel aanwezig is. Maar het orgelgeluid wat men hoorde ter ondersteuning van de gemeentezang kwam uit het drukwindharmonium dat Flentrop als een tijdelijke voorziening leverde voor f. 600-.

In november 1956 is de financiële situatie zodanig dat gedacht kan worden aan de voltooiïng van het instrument, het feitelijke orgel. De offerte van Flentrop in 1951 voor een vier-registerorgel van ƒ.8170- en een negen-registersorgel van ƒ.12.330- is dan achterhaald door de tijd. Daar moet zeker wel 15% bij. Een nieuwe, aangepaste prijsopgave wordt gemaakt, maar het duurt nog tot december 1957 voordat aan Flentrop de opdracht verleend kan worden. Eind augustus 1958 is het orgel gereed en op 6 september wordt het in gebruik genomen. Tijdens die feestelijke dienst wordt tevens het honderdjarig bestaan van de Hervormde Gemeente herdacht, die feitelijk al op 5 juli gevierd kon worden.
In het notulenboek van de kerkvoogdij is maar één regel over het orgel te vinden. En wel op 4 oktober 1958: *Kosten orgel kunnen geheel betaald worden uit het fonds.* En die kosten waren , alles compleet ƒ.16.215- excl. kas en electraleidingen. De restanten van het oude orgel, (totaal 85kg. tin/lood legering) neemt Flentrop over voor ƒ242-.

De dispositie van het orgel is:

Prestant	8’	24 grootste pijpen van koper in het front
Roerfluit	8’	12 grootste pijpen van mahoniehout
Gemshoorn	8’	12 grootste pijpen in comb. met Roerfluit
Octaaf	4’	
Fluit	4’	
Quint	$2\,^{2}/_{3}$	
Octaaf	2’	
Tertiaan	2 sterk	
Mixtuur	4 – 5 sterk	

Alle stemmen gedeeld in Bas en diskant
Klavier C t.m. f^3
Pedaal C t.m. d^1 aangehangen.

Adopterende Gemeenten
In de na-oorlogse jaren is het gebruikelijk, dat kerkelijke gemeenten de door oorlogsgeweld gedupeerde gemeenten adopteren. Ds. Harzheim, die in 1948 van Halle naar Kampen gaat, heeft de landelijke commissie geschreven dat Kampen wel donor wil worden voor Halle.

Later is ook Meppel bereid mee te doen. Uit de eindafrekening blijkt dat Kampen ƒ.4.920,42 en Meppel ƒ.12.045,12 in zevenendertig maandelijkse termijnen hebben bijgedragen.

Doopvont
Dit is een cadeau van de architect Sijmons, de aannemer Duitshof en de opzichter Schiers.

Een royale roodkoperen schaal met deksel met kruis op vierkante houten voet passend bij het overige ameublement.

wandborden
Deze borden zijn van na-de-oorlog.
'De Wet' en de 'Apostolische Belijdenis' zijn dan teksten met een blijvende waarde.

De Apostolische Geloofsbelijdenis
(140x140cm)

I Ik geloof in God den Vader, den almachtige schepper des hemels en der aarde. **II** en in Jezus Christus zijn enig geboren zoon, onze Here. **III** Die is ontvangen van den heiligen geest, geboren uit de maagd Maria. **IV** Die geleden heeft onder Pontius Pilatus is gekruisigd, gestorven, begraven, neder gedaald te helle. **V** Ten derden dage opgestaan van de doden. **VI** Opgevaren ten hemel zittende ter rechterhand Gods, des almachigen vaders. **VII** Vanwaar hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden. **VIII** Ik geloof in den Heiligen Geest. **IX** Ik geloof in een heilige algemene christelijke kerk, de gemeenschap der zaligen. **X** Vergeving de zonden. **XI** Wederopstanding des Vleses. **XII** En een eeuwig leven. **+**

DE WET (rechts)
(140x140 cm)

Ik ben de Here uw God die u uit het land Egypte uit het dienst-huis geleid heb. **I** Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben. **II** Gij zult u geen gesneden beeld maken noch eenige gestalte van wat boven in den hemel
noch van wat beneden op de aarde, noch van wat in de wateren onder de aarde is. Gij zult u voor die niet buigen noch hen dienen; want ik de Here uw God ben een na-ijverig God, die de ongerechtigheid der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde en vierde geslacht van hen die mij haten en doe barmhartigheid aan duizenden van hen die mij liefhebben en mijn geboden onderhouden. **III** Gij zult den naam van den Here uw God niet ijdel ge-bruiken, want de Here zal niet onschuldig houden wie zijn naam ijdel gebruikt. **IV** Gedenk den sabbatdag, dat hij dien heiligd, zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen, maar de zevende dag is de sabbat van den Here uw God, dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch de vreemdeling die in uw steden woont want in zes dagen heeft de Here den hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daar in is en hij rustte op

den zevende dag. Daarom zegende de Here den sabbatdag en heiligde dien. **V** Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat Here uw God u geven zal. **VI** Gij zult niet doodslaan. **VII** Gij zult niet echtbreken. **IX** Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste. **X** Gij zult niet begeren uws naasten vrouw noch zijn dienstknecht noch zijn dienstmaagd noch zijn rund noch zijn ezel, noch iets dat van uw naaste is

De Toren

Bij de bouw van de kerk in 1951 is er ook geen geld voor een toren. Alleen het onderste deel tot dakhoogte wordt gebouwd. Het is tevens de hoofdingang met hal naar de kerkruimte en de trap naar de orgelgalerij. Op de tekening zijn twee ingangen aan de zijkant van de toren getekend, maar de uitvoering is één entree aan de voorkant geworden.

In 1976 is het zover. Architectenbureau W.A.Heineman in Velp maakt een aan het origineel ontwerp aangepaste versie. (zie rugzijde omslag). De totale hoogte inclusief de klokkoepel is 26.60 meter. De toren kan worden afgebouwd. Op de stenen romp wordt op 21 december 1976 de houten torenkoepel geplaatst, maar het duurt nog tot voorjaar 1977 eer alles is afgewerkt. In het dagbladverslag van 22 december 1976 valt op te maken dat de kosten van de toren geraamd zijn op ƒ.350.000-. Het grootste deel daarvan komt uit de subsidiepot van het DACW. (Dienst Aanvullende Civiele Werken, een soort werklozenproject). De bevolking van Halle heeft via acties ƒ.45.000- bijeenbracht.

Het torenuurwerk en de luidklok zijn geleverd door de Koninklijke Eysbouts in Asten. De kosten van de luidklok, het torenuurwerk, wijzerplaten, verlichting en bijkomende kosten bedragen ƒ.33.326,80 en zijn door de burgerlijke overheid betaald.
De toon van de luidklok is C2 en het gewicht is 290 kg.

De tekst op de klok luidt:

DE DODEN GEDENK IK
DE LEVENDEN WENK IK
EIJSBOUTS ASTENSIS
ME FECIT ANNO MXMLXXVI

2013 Aanpassing interieur aan eisen des tijds

Het gebruikelijke beeld van het liturgisch centrum met ambtsdragersbanken enerzijds en daar tegenover de stoelen en banken waar de gemeenteleden zitten schept afstand in velerlei opzichten. Anno 2013 steekt een kerkgemeenschap anders in elkaar dan zeventig jaar geleden.
Nadenken over de toekomst:
Het liturgisch centrum wel behouden, maar niet meer verhoogd. De ambtsdragersbanken links en rechts wel handhaven, maar meer open en gericht naar de gemeente en verrijdbaar, zodat er gemakkelijk aanpassingen mogelijk zijn wanneer dat wenselijk is.

De stoelen er tegenover blijven in principe dezelfde lijn als eerst volgen, gelijk aan de achterliggende banken. Al met al een soort kringvorm. De banken aan de zuidzijde weg om ruimte te scheppen voor ontmoetingsruimte.
Daarbij overal een aangepast kleurenschema die het interieur een evenwichtig geheel geeft.

Predikanten die in Halle hebben gestaan:

	Geboren	Intrede	Vertrek
J.N. van der Hoeve	15.04.1833	14.11.1859	01.10.1865
G.H. ter Kuile	14.01.1838	13.02.1866	03.11.1872
R. van Sijll	21.04.1807	00.00.1873	00.00.1885*
J.L. Pierson	16.10.1861	21.02.1886	02.11.1890
J.J. van den Broek	18.04.1865	22.02.1891	28.05.1893
G.Posthumus Meijes	28.04.1870	26.01.1896	03.04.1899
J.Geuverneur	05.01.1874	28.05.1899	10.11.1911
O.G.Heldring	21.09.1883	21.01.1912	17.06.1917
Fr.H.Plooij	25.06.1888	16.12.1917	29.11.1925
D.C.Goedhart	09.02.1886	28.03.1926	19.03.1933
R.C.G.Troelstra	01.10.1901	27.08.1933	20.07.1943
J.H. Harzheim	21.07.1917	19.09.1943	19.10.1947
J.Veen	15.06.1917	16.11.1947	29.06.1952
J.G.H.Eggink	13.05.1924	07.12.1952	16.06.1957
A. van der Heij	13.04.1910	08.09.1957	11.08.1968
J.Ribbink	04.10.1912	12.01.1969	28.12.1975
J.Adolfsen	22.05.1924	29.08.1976	02.02.1981
H.W. Doornweerd	31.10.1946	18.04.1982	04.09.1988
H.R.Betting	13.07.1960	08.01.1981	07.11.1994
P. Verhoef	30.06.1962	11.12.1994	

* = Vertrekt 14-02-1885 uit Halle

Federatie Hervormd – Gereformeerd sinds: Pinksteren 23 mei 1999

	geboren	intrede	vertrek
G. C. Flobbe (gereformeerd parttime)	13.11.1951	23.06.1996	01-09-2001
F.W. Brandenburg (gereformeerd; parttime)	10.10.1954	31.08.2003	01-12-2008
P. Verhoef (Hervormd fulltime)	30.06.1962	11-12-1994	09.07.2000
W. de Jong (ex Herv.) (Hervormd fulltime)	10.05.1964	05.11.2000	01-10-2011
B. M. Buitink (Fulltime)	28-06-1985	01-12-2012	

Aantal leden in Halle in 2002[7]	belijdend	doop	overig
Hervormd	734	292	82
Gereformeerd	127	49	01
Totaal	861	341	83

aantallen in 2012	
totaal	992
waarvan belijdend	728
waarvan dooplid	264
pastorale eenheden	576

BIJLAGE I

De architect en het kerkgebouw

Het interieur en het bankenplan in de huidige kerk is nogal ongebruikelijk in de na-oorlogse periode. Alsof Vorden en Hengelo, om dicht bij huis te blijven, model hebben gestaan. Maar dat zijn interieurs en bankenplannen uit de eerste helft van de negentiende eeuw. 1830 resp 1839.

Wat zijn de beweegredenen van de architect geweest?

Het Gelders Genootschap[8] heeft in 1992 een beschrijving van de Halse kerk gemaakt. Daaruit enkele relevante bijzon-derheden:

…Architect Karel Sijmons van het bureau Zandstra, Giesen en Sijmons is bekend van zijn protestants-christelijke kerkgebouwen en zijn verwantschap met de Nieuwe Zakelijkheid in de architectuur. Na de Tweede Wereldoorlog (1940-1945) concentreert hij zich op het bouwen van protestantse kerken en sluit hij met zijn architectuur aan bij de nieuwe liturgische beweging. Hij bracht een vernieuwing in de opzet van het kerkgebouw tot stand door het woord en sacrament in twee aparte samenhangende ruimten te verzelfstandigen. Centraal in zijn denken staat de sfeer van het interieur die bepaald wordt door kleur, lichtinval, harmonie van meubilair enz.
De Kerk in Halle is een voorbeeld van zijn vroegere werk, waarin hij voorzichtig experimenteert met deze ideeën. Geheel overeenkomstig zijn denkbeelden over sfeerbepaling, heeft hij een groot deel van het meubilair, zoals kansel, banken, kroonluchters en lampen zelf ontworpen…

Plattegrond en opbouw:

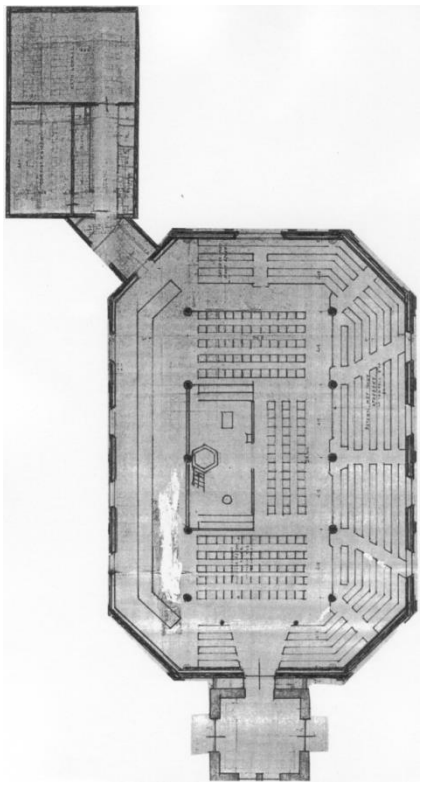

…In het exterieur zijn Sijmons vernieuwende denkbeelden nog niet doorgedrongen. Langs de achterzijde van het liturgisch centrum is wel een balustrade aanwezig. Die aan de voorzijde (zie tekening) zijn niet gerealiseerd.In de ruimte achter de kansel staat de lange Heilig Avondmaalstafel
De entree via de toren is aan twee zijden getekend
Het exterieur schurkt door zijn sobere en eenvoudige vormgeving aan bij een traditionele bouwstijl enigszins verwant met de Delftse School.
De kerk bezit een langwerpige octogonale plattegrond onder een schilddak met gesmoorde Tuile du Nordpannen dat noordoost-zuidwest gericht is. Aan de voorgevel de toren op een vierkant grondvlak dat tevens de hoofdingang is. De bovenbouw van de toren, gerealiseerd in 1976, in vormgeving verwijzend naar de oorspronkelijke opzet. De gevels zijn opgetrokken in roodbruine baksteen gemetseld in vlaams verband. De gevels zijn verticaal geleed door lisenen die eindigen in een gemetselde fries en een kroonlijst. Op de hoeken zijn de lisenen breder aangezet. De vier traveeën bevatten hoog oplopende segmentboogvormige vensters met staande ruit-verdeling…

Het interieur
De binnenruimte, te betreden via het portaal aan de noord-oostzijde, bestaat uit een middenbeuk en twee zijbeuken. De beuken, gescheiden door ronde witte zuilen op een laag gemetselde voet vormen samen met de wit gepleisterde wanden en de grote vensteropeningen een heldere, open ruimte. De middenbeuk wordt overspannen door een houten tongewelf, naar antieke wijze geschilderd, dat aan weerszijden gedragen wordt door een muurvlak dat aan beide zijden rust op zeven onderling via bogen verbonden witte pijlers. De vloer is belegd met vierkante plavuizen…

Achter de noordelijke zuilengalerij, tegen de Noord-, west- en Zuidgevel, tegenover het liturgisch centrum zijn de banken amfitheatersgewijs opgebouwd met deurtjes enz.

Sijmons ontwerpt een aparte avondmaalsruimte met een lange tafel in de Zuidbeuk. De kansel staat centraal aan de binnenzijde van de zuidelijke zuilengalerij. Aan weerszijden van de kansel zijn de banken voor de ambtsdragers.

Kansel en banken vormen met elkaar het liturgisch centrum, herinnerend aan de vroegere dooptuinen.
De kansel is lichtkleurig geschilderd; De ambtsdragerbanken zijn uitgevoerd in oud eiken.

De indeling doet sterk denken aan die van grotere stadskerken in het midden van de 19e eeuw, die geheel of gedeeltelijk als preekkerk werden ingericht, zoals b.v in Vlaardingen, Zaltbommel, Dordrecht. enz.[9] *In die grote ruimte, koor, schip en zijbeuken, werd als het ware in het middenschip een gedeelte ingericht als een preekauditorium. Het lijkt erop, dat architect Sijmons dat idee heeft willen 'vertalen' voor een kleinere besloten ruimte als de dorpskerk van Halle.*

[1] Zka. inv. 1 en 2 periode 28-1-1852 t.m. 29-5-1859 en Halle N.H.K. invnr. 565 t.m. 571
Halle Invnr.571 bevat een briefje, mogelijk een voorblad van een notulenboekje van 27-1-1853 t.m. 9-12-1858 blad 1-33. De bladen 1 t.m. 33 ontbreken in het archief, schrijft de inventarisator.
[2] Zutphen Classis acta 24-11-1852 art. 9
[3] Jaarboek Achterhoek, Liemers deel 15 1992 door H.H. Agterho*f*.
[4] Vereenigde Kerkorgelfabrieken. Gevestigd van 1922 t.m. 1926 te Aalten, daarna Soestdijk. Firmanten zijn Van den Berg en Elbertse; Huidig bedrijf: J.J. Elbertse en Zn., Orgelmakers te Soest.
[5] Dirk Andries Flentrop (1910-2003); Flentrop Orgelbouw b.v. Zaandam. Grondlegger is de vader Hendrik Wicher Flentrop in 1903
[6] In de na-oorlogse jaren werden, ook oor andere orgelmakers in het front van het orgel soms roodkoperen pijpen toegepast. Het plaatmateriaal werd voor dit doel roodgloeiend verhit waardoor het zachter werd en daardoor gemakkelijker te verwerken. Bij dit proces ontstaat de roestbruine kleur en het vlameffect.
[7] Jaarboeken Ned. Herv. Kerk en Gereformeerde Kerken
[8] Archief P.G.M. Halle
[9] Een huis voor het Woord, Prot. Kerkbouw in Nederland tot 1900. C.A. van Swigchem e.a. 1984